

Nr 1432

Av fru Lewén-Eliasson och herr Hellström, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 122, angående utbyggnad av organisationen för läkar- och tandläkarutbildning i Stockholm m. m.

(Lika lydande med motion nr 1222 i Första kammaren)

Av propositionen nr 122 ang. utbyggnad av organisationen för läkar- och tandläkarutbildning i Stockholm m. m. framgår att det i anslutning till tandläkarutbildningen i Huddinge även skall anordnas tandtekniker- och tandsköterskeutbildning.

Dessa sistnämnda utbildningar förutsätts ske under kommunalt huvudmannaskap. Utbildningsprogrammet för den vårdirkesskola som Stockholms läns landsting skall uppföra vid Huddinge sjukhus innefattar såväl tandtekniker- som tandsköterskeutbildning. Därjämte har upptagits i skolplaneringen utbildning av tandhygienister.

Det har ansetts så angeläget att tillföra tandvården i Stockholms län sådana hjälpkrafter att man i avvaktan på vårdirkesskolan i Huddinge undersökt förutsättningarna för en provisorisk lösning av tandhygienistutbildningen.

Tidigare har rått viss osäkerhet om tandhygienistens funktion inom tandvården. Numera föreligger emellertid en av socialstyrelsen den 7 november 1969 fastställd instruktion för tandhygienistens verksamhet.

Försöksutbildning har igångsatts i Malmö och Örebro fr. o. m. höstterminen 1968.

Folk tandvårdsutredningen behandlar i sitt nyligen avlämnade betänkande (SOU 1970: 11) tandhygienistens uppgifter och utbildning. Kommitterade anför bl. a. följande angående behovet av tandhygienister.

När det gäller frågan om det för de närmaste åren erforderliga antalet torde dock följande synpunkter kunna anföras. Avsikten är att hygienisterna i första hand skall hjälpa till vid behandlingen av och i det förebyggande arbetet mot tandlossningssjukdomar men även i det förebyggande arbetet mot karies.

Inom folk tandvården bör tandhygienister kunna användas främst vid centraltandpoliklinikerna, hos specialister i tandlossningssjukdomar och i viss utsträckning också inom distriktstandvården. För verksamheten vid centraltandpoliklinikerna och samtidigt för att biträda med den munhygieniska vården för — säkerligen ett tämligen stort antal — ineliggande patienter vid centralasaretten och andra sjukvårdsinrättningar torde erfordras ett 50-tal hygienister. På sikt beräknas närmare ett 20-tal komma

att behövas vid polikliniker för tandlossningssjukdomar. Inom distrikts-tandvården kommer hygienister att kunna beredas sysselsättning i huvudsak vid polikliniker med fyra eller flera tandläkare. För denna verksamhet kan för den närmaste femårsperioden inemot 100-talet hygienister komma att erfordras. För folktandvården i dess helhet skulle sålunda inom de närmaste åren erfordras ca 170 tandhygienister.

Inom den privata sektorn kommer tandhygienister sannolikt att i stor utsträckning utnyttjas av de tandläkare som specialiserat sig på behandling av tandlossningssjukdomar men i viss utsträckning också av andra tandläkare. Det torde emellertid dröja åtskilliga år innan *en* tandläkare kan ge full sysselsättning åt en hygienist, i varje fall åt en hygienist som önskar heltidstjänstgöring. Sådana hygienister kommer sålunda att vara hänvisade till att tjänstgöra hos flera tandläkare och då i första hand hos tandläkare med gemensamma arbetslokaler. Med hänsyn härtill torde användning av tandhygienister inom den privata sektorn under de närmaste åren bli relativt begränsad. Uppskattningsvis kan antas att de ca 4 000 privatpraktiserande tandläkarna under de närmaste fem åren kommer att efterfråga 100—150 tandhygienister.

För att inom denna tid nå upp till ett sammanlagt antal av ca 300 tandhygienister behöver man utbilda drygt 60 hygienister per år från och med läsåret 1971/72. I den mån ytterligare behov av tandhygienister uppkommer bör utbildningen av dem kunna förläggas till lämpligt landstingsområde.

Efter hand som erfarenheterna av tandhygienisternas verksamhet ökar torde också intresset bland tandläkarna att tillgodogöra sig hygienisternas arbetsinsatser komma att stiga. Det är därför troligt att det erforderliga antalet tandhygienister på sikt kommer att visa sig större än det ovan beräknade.

Huvudmännen-landstingen tar numera upp tjänster för tandhygieniker i sina tandvårdsplaner enligt socialstyrelsens intentioner. Det synes därför vara rimligt att en utvidgning av pågående försöksutbildning snarast kommer till stånd.

Vad gäller Stockholms län har såväl landstinget som Stockholms stad klart uttalat sig för användande av tandhygienister som hjälpkrafter i den växande tandvården inom regionen.

Det måste därför vara viktigt att från början inkludera tandhygienister i utbildningsprogrammet för Huddingeinstitutionerna.

Det är angeläget att man kan fastställa ett lokalprogram för vårdirkeskola och kliniker som medger tandhygienistutbildning från starten av skolan.

Med hänvisning till vad som ovan anförts föreslår undertecknade,

att det i anknytning till Huddingeinstitutionerna från vårdirkeskolans start även anordnas utbildning av tandhygienister.

Stockholm den 28 april 1970

Anna Lisa Lewén-Eliasson (s)

Mats Hellström (s)